

Päästeameti ennetuskampaania "Tuleohutud jõulud"

Kahjutuli võib alguse saada pisiasjast

Jõuluaeg toob inimeste ellu elevust, sära ja kauneid hetki, kuid mitte ainult. Paraku juhtub ka jõulude ja aastavahetuse perioodil traagilisi tuleõnnetusi, kuna sel ajal kasutatakse tavapärasest rohkem lahtist tuld ja inimeste tähelepanu on peomeeleolus hajutatud.

Päästeameti andmetel hukub igal aastal Eestis tuleõnnetuste tagajärjel keskmiselt 130 inimest, neist 80% hukub kodudes ning enamik õnnetusi on põhjustatud inimeste endi hooletusest. Kahjuks tuleb tõdeda, et ka Tartu maakonnas juhtub suurem osa tuleõnnetusi eluhoonetes. Viimase kolme aastaga on Tartumaal talveperioodil kahjutule läbi kahjustada saanud või hävinud ligikaudu 100 kodu. Hirmuäratavalt suured numbrid.

Külmal ja pimedal talveajal ning jõulude ja aastavahetuse melus varitseb meid hulk ohte, kuna sel ajal on lahtise tule kasutamist tavapärasest rohkem. Jõulukinkide ootusärevuses ja aastavahetuse elevuse keskel kipuvad ununema elementaarsed tuleohutusnõuded, millega käib kaasas ka kindel usk, et minuga ju tuleõnnetust ei juhtu. Ometi ei tea me seda kunagi.

Mõned soovitusel, et jõuluaeg rahulikult mööduks:

◆ Küünlad ja kaminatuli toovad õhtutesse õdusust, kuid nende järelevalveta jätmine on lubamatu. Parim koht küünaltele on seal, kus lähedal ei ole kergesti süttivaid esemeid.

◆ Oluline on mees pidada, et elektrijuhtmeid ei tohi üle koormata. Ülekoormatud ja vigased elektrijuhtmed süütavad kahjutule väga kergesti. Ka elektriküünalde vigased juhtmed võivad põhjustada tulekahju.

◆ Isegi käredate pakasega kütke möödudalt ning vastavalt küttekeha kuumataluvusele. Ülekütmine ja korraldamata kütteseadmed on külmal aastaajal sagedaseim tulekahju põhjus.

◆ Pärast suitsetamist kustutage hoolikalt sigaret tulekindlasse tuha- toosi või kaminasse. Voodis suitsetamine on kaasa toonud enim traagiliste tagajärgedega tuleõnnetusi.

Ka väikesest sädemest, mis on tekkinud toidu valmistamisel või küünla põletamisel, võib väga kergesti alguse saada ettearvamatute tagajärgedega tuleõnnetus. Seega püüdke jõulusaginas ja peomeeleolus tähelepanu pöörata tuleohutusele oma kodudes ning mitte kaotada valvsust!

Ning lõpetuseks, tehke oma lähedastele elu päästev jõululkingitus suitsuanduri näol!

Turvalisi ning rõõmsaid jõulupühi!

ERKI REMMELKOOR,
Lõuna-Eesti Päästekeskus
Ennetustöö büroo

Politsei kutsub taas relvi legaliseerima

Lõuna Politseiprefektuur alustab juba kolmandat korda edukaks kujunenud kampaaniat erasikute käes olevate, kuid erinevatel põhjustel arvele võtmata tulirelvade legaliseerimiseks. Aasta-aastalt paraneb järelevalve isikute üle, kellel on legaalne tulirelv, kuid aina rohkem jõuab politsei jälile ka neile relvaomanikele, kellel on relv arvele võtmata või relvaluba aegunud. Seadus näeb sellisel juhul ette kriminaalmenetluse alustamise ja ebaseadusliku relva konfiskeerimise ning hilisema hävitamise. 2006. aastal on alustatud kriminaalmenetlust juba 11 juhtumist, kus on leitud või kasutatud illegaalset relva. Kurioosne on seejuures asjaolu, et neist kümnel juhul olid isikutel olemas relvaload teistele relvadele. See tähendab aga seda, et kriminaalmenetluse tõttu tuleb jäädavalt loobuda ka nendest relvadest, mille kohta oli relvaluba olemas. Uuesti saab aga relvaluba taotlemata hakata alles pärast karistuse ära kandmist ja selle kustumist. Kõige minimaalsem aeg on selleks vähemalt kolm aastat, reeglina isegi rohkem.

Seejärel peaksidki isikud, kelle valduses on arvele võtmata tulirelv või kellel puudub olemasolevale relvale kehtiv relvaluba, hilisemate pahanduste vältimiseks pöörduma Lõuna Politseiprefektuuri lubade talituse poole relva arvele võtmiseks või relvaloa saamiseks. Selleks ei ole vaja teha muud, kui leppida asukohajärgse lubade talituse töötajaga aeg kokku ja minna vastuvõtule relva üle andma, sanktsioone ei tasu sel perioodil karta. Leitud relvad registreeritakse leiuna ja sellest teatatakse päevalehes. Seejärel on relva õigel omanikul kuue kuu jooksul aega endast teatada ja tõestada leitud relva omandiõigust. Kui selle aja jooksul pole omanik märku andnud ja relva kontrollimisel pole leitud seost mõne kuritegeliku sündmusega, registreeritakse relv leidja nimele. Nüüd saab värske omanik vormistada relva omamiseks relvaloa või anda selle müüki. Aegunud relvalubadega isikutelt võetakse relv hoiule ja kolme kuu jooksul on üleandjal aega vormistada endale relvaluba või relv võõrandada.

Politsei soovib kõigil mingil põhjusel nende valduses olev registreerimata relv arvele võtta, vältimaks hilisemaid karistusi. Lõuna Politseiprefektuuris on kehtestamisel kord, kus kohustatakse kontrollima kõiki relvaomanikke vähemalt üks kord aasta jooksul. Probleemsemad ja kahtlased relvaomanikud võetakse suurema tähelepanu alla ja kui leiab kinnitust relvaomaniku sobimatus tulirelva käitlejana, tunnustatakse relvaload kehtetuks ning otsustatakse kriminaalmenetluse alustamine.

29. novembrist 29. detsembrini kestva kampaania ajal saab registreerimata relva või aegunud relvaloa legaliseerimiseks pöörduda Lõuna Politseiprefektuuri lubade talituse või küsida täpsemat infot telefonil 730 8838.

ALLEN LEEGO,
Lõuna PP lubade talituse juhtivkonstaabel

Cauteses on piparkoogihooaeg

Selles lehenumbris on rohkem kui tavaliselt juttu maiustamisest ja magusast. Kindlasti on see väga loogiline, sest käes on jõuluaeg ja mis jõulud oleksid ilma kirevate kommikottide ja lõhnavate piparkookideta!

On väga tore teada, et lausa meie külje all, vallamaja vastas on kohalik kommitootja firma Cautes, kellel on praegu samuti kibekiired päevad, et suudaks vaid kaupa toota ja tellimusi täita.

Meie eelmine käik firmas oli aastatetagune. Kindlasti on vahepeal nii mõndagi edenenud. Tore, et lahke pererahvas meid jälle jutule võttis ja nüüd on meil kõigil võimalus Cautese tegemistesse piiluda.

Majja sisenedes ja ka majas ringi liikudes sai kohe aimu, et siin midagi magusat valmistatakse – üle ruumide levis magus lõhn.

Töölaudade taga askeldasid valgetes kitlites noorikud: kes rullis, kes löikas, kes pani küpsiseplaate ahju jne. Suures potis (60 kg) keedeti kommi- iirist. Mingit saginat ei olnud, kõik nahistasid süvenenult omaette.

Kaubafurgoon oli just täis laaditud ja vuras Elva poole. Varsti helistas autojuht tagasi ja kuulutas, et kauplused soovivad veelgi piparkooke – pakitagu juurde.

Kogu sellest põgusast vaatepildist aimus ühe väikese mõnusa koduse kommiköögi igapäevane elu, kus toimetatakse oma võimaluste piires ja kus tegevus asjaosalistele on ühelt poolt nii hobi- ja enese- teostusvõimalus kui ka igapäevase leiva teenimise võimalus.

AS Cautes, mis alustas oma tegevust juba 1993. aastal, on perefirma väikeettevõtte. Siin töötab koos omanikega kokku 15 inimest. Firmas on ülekaalus naised – 12 naist ja ainult 3 meest. 6 inimest on siin tegevad firma algusaastast peale.

Põlised nõokad on Cautese juhi Kalju Kruusiga (63) ammu tuttavad. Oli ju Kalju Kruus aastatel 1977–1991 Nõo majandi juht nii sovhoosi direktorina kui kolhoosi esimehena ja edendas koos oma tööka kollektiiviga siinkandis põllumajanduslikku suurtootmist. Taasiseseisvunud Eesti Vaba-

As Cauteses juhatab vägesid Kalju Kruus

Piparkoogivalmistaja Inga Visnapuu

riigi põllumajandusreformide käigus toimusid suured muutused. Võeti vastu palju otsuseid. Kalju Kruus pidas õigemaks taanduda rahulikuma- tele ja väiksematele tegevusaladele ning saada isotsustajaks.

Alus magusatootmisfir- male oli olemas juba Nõo majandist peale, kui kohapeal töötas marmelaaditseh.

Olgu öeldud, et kaks päeva enne meie vestlust olid firmas ETV mehed oma saatesarja "Kas me sellist Eestit tahtsime" filmimas. Filmiti ka Nõo Lihatoostuses, Wako Värsks- toas, koolis.

Lp. Kalju Kruus! Olete siin tasa ja targu toimetanud. Palume – sõna on Teil!

(Abikaasa Krista pakub meile kohvi ja maiustusi ning osaleb aktiivselt vestluses.)

Et väikeettevõtte ennast ära tasuks, selleks peab asutusel olema tootmises palju liike. Nii ka meil.

Momendil toodame kuus kokku 12 000–15 000 kilogrammi magusat. Sellest kogusest on 1200 kg küpsiseid: pitsküpsised (Kevadlill, Keeleke, be- see); löikeküpsised (liiva, kaneeli, piparkoogid). Küpsiste peal on meil üks inimene. Mainitud küpsisekogus on talle olnud jõukohane teha, niipalju jõuame ka turustada, aegumisnormide tõttu ei ole meil mõeldav kaupa lattu toota. Nüüd, jõulude aegu, on muidugi suur piparkoogi nõudlus, päevas tuleks teha 200 kg, eks siis peab rohkem pingutama!

(Tundsin ennast tõelise reklaamiinimesena: mulle demonst- reeriti lahkelt kõiki toodangus ole- vaid kommisorde. – M. P.)

Meie toodangus on jätkuvalt marmelaad, mida teistest kommiliikidest tunduvalt rohkem toodame. Varem tootsime ka sefiiri, aga selle säilivusaeg on väga lühike.

Ainsana vabariigis tooda- me kodumaist Lehmakese kommi (3 sorti). Poolast jm

tuuakse seda ka sisse.

Veel on tootmises 4 sorti kooreveniseid. (KADI-iiris on nime saanud nende 15-aastase tütre Kadi järgi, paberil lõbus päikesenägu. – M. P.)

Edasi plaadi-iirised, jälle 4 sorti, neid turustatakse ka Saksamaale.

Lisanduvad idamaised kozinakid (3 sorti) ja □erbetid (3 sorti), mida samuti Saksamaale saadame.

Drazeekomme toodame kolme sorti, sh Järvekivisid, mis on samad kui Merekiivid (Kalevi omad), erinevus on ainult nimes.

Karamelle ehk monpan- sjeesid pakume nelja sorti ja olgu öeldud, et siin kasutame ainult looduslikke lõhna- ja maitseaineid, mitte essentse.

Kokku tuleb seega kaheksa erinevat kommiliiki-maiustust umbes 32 erineva nimetuse all.

See on küll väga mitme- kesine toodang! Kuidas üks tegev põllumees nii kommikeskes maailmas hakkama saab?

Ega kompvek pole siis mingi ime. Eks meiegi teeme neid samade retseptide järgi mis vanasti. Oleme raamatutest jm uurinud. Ja katsetanud ja proovipartiisid eksperimenteerinud. Kui Tallinnas □erbette ja kozinake tootev firma pankrotti läks, siis ost- sime selle firma ära. Kaks päeva olid nende endised töö- tajad meile teadmisi jagamas.

Kommikeetmisel peab kätt ja annet olema, partii peab olema tehnoloogiliselt õigesti keedetud.

Osa retsepte on tuletatud ja osa kohendatud. Toorained muutuvad. Näiteks tekkis meil probleeme kondenspiimaga, mis on oluline komponent keetmisel. Ainsana oli vastu- võetav (konsistentsilt) Viljandi Piimakombinaadis toodetu, kahjuks läks kombinaat pank- rott. Nüüd oleme hakanud ka kondenspiima oma tarbeks tootma.

Praegu on turul kõik kon- kurendid, oma firma koge-

musi naljalt ei jagata.

Kust teie kaubamärgiga komme osta saab?

Siseturul oleme kolme suu- re kaubandusketi partnerid: Tallinnas ETK ja RIMI ja üle- vabariigilise KAUPMEHE (Narva, Pärnu, Tartu, Tallinn). Veel on meil omal käel läbi sõita 8 müügingi üle vabariigi, igas ringis 10 kauplust. Transpordi korraldame kahe kaubikuga.

Saksamaale organiseerime oma kaupa ühe nende firma esindaja kaudu, kes viib meilt igakuiselt umbes 3000 kg tood- angut. Natuke saadame ka Rootsi.

Teil on väga lõbusad ja ahvatlevad etiketid pakendi- tel. On teil kunstnik omast käest?

Tore, et meeldivad, aga kunstniku teenust ostame sisse. Saksamaale mineva kauba jaoks on ka vastavalt saksakeelsed kirjad.

Teil on töö enamikus naised. Kuidas te oma asu- tuses ka tööväliselt suhtlete? On teil toredaid traditsioone?

Nii ongi, et peaaegu kõik naised ja pereinimesed. See- tõttu kiirustavad kõik tava- liselt koju ja suuri üritusi ja väljasõite pole ette võetud. Aga sünnipäevi (juubeleid kindlasti) oleme ikka tahtnud mees pidada ja siis oleme saanud ka kõik koos istuda.

Lp. Kalju Kruus! Näen, et olete tõeliseks kommivalmis- tajaks-spetsialistiks ümber kujunenud ja räägite nii täp- selt nii spetsiifilistest asja- dest. Järelikult olete oma vali- kuga rahul?

Kindlasti. Saan tegeleda asjadega, mis mulle nii töö- alasel kui improviseerimiselt võimalusi pakuvad. See mas- taap on mulle jõukohane, olen ise vastutuse võtja ja vastutav. Ja kindlasti on ka väljund – kommitootmine – alati nõu- tud.

Soovin kogu Cautese rah- vale ilusaid ja magusaid jõule!

MILVI PENSA